

# Inhoud

---

<b>Voorwoord</b>	11
<b>Inleiding</b>	13
<b>Hoofdstuk 1</b>	
<b>Ongenade?</b>	15
<b>Hoofdstuk 2</b>	
<b>Twee manieren van categoriseren</b>	17
2.1 Enkele formele kenmerken van categorisering	20
2.1.1 Discoursen	20
2.1.2 Waarneembaarheid versus denkbaarheid	22
2.2 Medische categorisering	23
2.2.1 Realisme: categorieën zijn essenties	24
2.2.2 Nominalisme: categorieën zijn constructen	25
2.2.3 Pragmatisme: de natuurlijke werkhouding binnen het nominalisme	28
2.3 Realisme versus nominalisme: politieke tegenstellingen	30
<b>Hoofdstuk 3</b>	
<b>Klassieke en niet-klassieke wetenschap</b>	33
3.1 Geen tijdelijk foutje voor de klassieke wetenschap	34
3.2 Klassieke wetenschap: mechanismen, toestanden en procedures	35
3.3 De nachtmerrie van dokter Borg	38
3.3.1 <i>Goodness Gracious Me</i> : formele grenzen aan ons begrip van complexe systemen	41
3.3.2 Protest! Normalisatie en bagatellisering van complexe fenomenen	47
3.4 Complexe systemen zijn eigenwijs	50
3.4.1 Interacties bij meten	52
3.4.2 Interacties bij uitvoeren van een interventie	53
3.4.3 Complexiteit en de nominalistische uitkomst	56
3.5 Simulatie en complexiteit	58
3.5.1 Simulaties en modellen	58

3.5.2	Kleine beertjes, exacte en minder exacte procedures	61
3.5.3	Beren op de procedurele weg: complexe interacties en sensitiviteit	63
3.6	Intuïtie en wetenschappelijkheid	64
3.6.1	Mechaniseerbare en niet-mechaniseerbare taken: de 'sprong'	66
3.6.2	<i>Computer says 'no'</i> : is waarneming mechaniseerbaar?	68
3.6.3	Complex = niet-mechaniseerbaar	70
3.7	Interpretaties	72

## Hoofdstuk 4

<b>Reïficaties</b>		75
4.1	Hoedjes van De Bono, leerstijlen van Kolb en meer van dat soort keiharde realiteiten	76
4.2	Een typologie van reïficaties	79
4.3	'Retrograde amnesie': reïficatie op grond van de naam	80
4.4	"U voldoet eraan": reïficatie op grond van criteria	81
4.4.1	<i>Uw kind hééft het</i> : slagboomdiagnostiek	82
4.4.1.1	<i>Met uitstraling</i> : simulatie op basis van criteria	84
4.4.2	<i>Vanwege mijn onwetendheid/goede bedoelingen</i> : reïficatie uit verlegenheid	84
4.4.3	<i>Pleisters met leuke plaatjes</i> : reïficatie vanwege een behandelinspanning	86
4.5	"Ein andres Land": reïficatie als metafysisch kunststukje	88
4.5.1	Elitair positivisme...	89
4.5.2	... en het tegendeel ervan: de vrijwillige omhelzing van het metafysische	92
4.5.3	<i>Een stukje persoonlijkheid</i> : zogenaamd diepe afwijkingen als alibi voor falende hulpverlening	92
4.6	Palpaties: reïficatie op basis van praxis	93
4.6.1	Waarneming op basis van palpaties	96

## Hoofdstuk 5

<b>Hokjes en nummers: valkuilen van de beide discourses</b>		99
5.1	Valkuilen van de realistische benadering	100
5.1.1	De patiënt als 'doorkijkje' naar de binnenkant: de objectiverende blik	100
5.1.1.1	<i>Als je het er niet over hebt</i> : reïficaties	101
5.1.2	Reductionisme	102
5.2	Valkuilen van de nominalistische benadering	103

Inhoud	7
5.2.1 Instrumentalisme: het dictaat van de methodiek	103
5.2.2 Formalisme: het dictaat van de regel	105
5.2.3 Verstarringen van het nominalisme	107

## Hoofdstuk 6

<b>Context als ethische overweging</b>	109
6.1 Context als het object van impliciete kennis	110
6.2 'Pluis' en 'niet-pluis'	112
6.3 Niet-pluisheid als beweging tegen wat?	113
6.3.1 Niet-pluisheid in vier smaken	114
6.3.2 Expliciet declaratief	115
6.3.3 Impliciet declaratief	116
6.3.4 Expliciet procedureel	117
6.3.5 Impliciet procedureel	118
6.4 'Context' als reconstructie of projectie	119
6.4.1 Reconstructies	120
6.4.2 Projecties	121
6.5 Context als ontsnapping aan de nominalistische kaders, herwaardering van subjectiviteit	122
6.5.1 Zorgvuldig en onzorgvuldig hanteren van intuïties	125
6.6 Context in actie: gevoelens en rationaliteit als wetenschappelijke combinatie	126
6.6.1 Gevoel versus ratio?	126
6.6.2 Patronen: zijn ze er al of ontstaan ze ter plaatse?	128
6.6.3 Illustraties: overdracht en tegenoverdracht: de emoties van het moment en de patronen die zich ontvouwen	131
6.6.3.1 Geruststelling in de overdracht	133

## Hoofdstuk 7

<b>Much ado about de hulpvraag</b>	135
7.1 Een onschuldig idee: de patiënt bedoelt iets	136
7.2 Reïficatie van de hulpvraag	137
7.2.1 Heeft de patiënt wel een hulpvraag?	139
7.2.2 Het probleem met introspectie	141
7.2.3 Descartes door Freud gehackt?	143
7.2.4 Patient centeredness: doen wat de patiënt vraagt?	145
7.2.5 Wil de dokter wel 'patient centered' werken?	149
7.2.5.1 Verlies van controle	149

7.2.5.2	Theoretische vooronderstellingen	151
7.2.5.3	“U heeft toch nog uw andere been?” Het zogenaamde positieve denken over gezondheid	153
7.2.6	Een voorzichtig nominalisme	157
7.3	Hulpvraagverheldering als complexe taak	160
7.3.1	Het hanteren van complexiteit	161
7.3.2	Dubbele hermeneutiek	162
7.3.3	Feiten en bedoelingen	163
7.3.3.1	Feiten: <i>one Ring to bring them all, and in the darkness bind them</i>	164
7.3.3.2	De wetenschappelijke methode en verantwoording bij complexe taken	165
7.3.4	Fake it till you make it?	167
7.3.5	Simulatie van complexe taken: de trend naar risicovermijding	169
7.4	Het beoordelen van een consult: hermeneutiek	175
7.4.1	Het beoordelen als complexe taak	176
7.4.2	Constructie van feiten en betekenissen	177
7.4.3	Complexiteit en interpretatie	179
7.4.4	Hoe moet een consult dan wel worden beoordeeld? Grounded theory	180
7.5	Een onschuldig idee: spelen met de patiënt	182
7.5.1	Werkvormen	184

## Hoofdstuk 8

	<b>Gesolk met psychosomatiek</b>	187
8.1	Angstregulatie en legitimatie: een driedeling	187
8.2	Emoties in twee discoursen	190
8.2.1	Emotie als oorzaak of als intentionaliteit	191
8.2.2	“ <i>Stress maybe</i> ”: op zoek naar de betekenis	195
8.3	Over de functionaliteit van de klachten	198
8.3.1	Functionaliteit en legitimatie	199
8.3.2	Herstructurering en validering	202
8.3.3	Affecten, afweermechanismen en de herkenning van functionaliteit	205
8.4	Legitimatiekwesties: ‘zonder’, ‘mét’ en ‘oorlog’	212
8.4.1	Somatisatie ‘zonder’ legitimatieconflict	213
8.4.2	Somatisatie ‘mét’	216
8.4.2.1	Reïficatie en de-reïficatie	223
8.4.3	Somatisatie ‘oorlog’	224

Inhoud	9
8.4.3.1 Evacuatie: in bewaring geven van zaken waarover niet kan worden gedacht	224
8.4.3.2 Legitimatieconflict als ‘draaggolf’	226
<b>Hoofdstuk 9</b>	
<b>Genade</b>	231
<b>Uitleiding</b>	237
<b>Literatuur</b>	239
<b>Index</b>	249